

KRÓTKOPOWĚŚĆ

Skóržbu zapodali

Wulke Rėdorjegy. Zhorjelske statne rėchnistwo je na Budyskim krajnym sudnistwje skóržbu pėrciwo 41lėtnemu skućicelej zapodało, policija wčera wozjewi. Rėchnistwo jemu wumjetuje, zo je wón cyrkej we Wulkich Rėdorjegyach zapalił. Sudniski proces zahaji so 5. februara w Budyšinje. Mjeztym dźělaja fachowcy na nuzowej trėše, kotraž ma wotpalenu cyrkej škitać.

Angažement kóždoho trėbny

Drježdźany. Składnostnje wopomnjeskeho dnja za wopory nacionalsocializma jutře, je sakska ministerka za kulturu a předsydka załožboweje rady Založby Sakske wopomnišća Barbara Klepsch (CDU) wuzběhnyła, zo trjebamy bóle hač hdy prjedy angažement kóždoho jednotliwca. „Demokratiju, swobodu mėnjenja, tolerancu dyrbymy zakitować. Tole smy woporam nacionalsocializma winować.“

Inspiracija z Łužicy

Most. Hoberski wusluženy bager w brunicowej jamje pola sewjeročeskeho Mosta móhl so z turistiskej atrakciju stać. Techniska uniwersita w Praze je na zakładze wuspěšnych pėrkladow z Łužiskeje jėzoriny zapodała namjet za zachowanje 36 metrow wysokeho a 157 metrow dołheho techniskeho pomnika. Hač kolos wuchowaja abo hač jón rozberju, je nėtko wot financow wotwisne.

Klopp přestanje w Liverpoolu

Liverpool. Wuspěšny trenar Jürgen Klopp na kóncu sezony koparskeho mustwo FC Liverpool wopuści, wón a sportowe towarstwo džensa wozjewitaj. Poprawom ma Klopp zrėčenje hač do sředź lėta 2026. Kaž bywši trenar Borussia Dortmund a FSV Mainz 05 wuswėtli, jeho mocy popušća. Za fanow FC Liverpool je powěš škok.

Štwórcfinale bjez Frankfurta

Barcelona. Štwórcfinale champions league so bjez koparkow zwjazkowneho koparskeho ligista Eintracht Frankfurt pėrwjėdže. Mustwo trenarja Niko Arnautisa wčera pola zakitowarja titula FC Barcelony z 0:2 podleža. Frankfurt njemóže z tym Benfica Lissabon hižo wjac wot drugeho městna tabulki skupiny A storčić a do k.o.-koła začahnyć.

w nocy: 5 do 3 °C
rano: 4 do 2 °C
připoldniju: 4 °C
wječor: 3 do 2 °C

Bukowska Šwica (Bucksche Schweiz) pola Bukowa (Hohenbocka) je wosebje lubowarjam přirody rjany blečk, hdžež skića so ludźom rjane pućowanje w zymje. Tam su bicarne dwaj do třoch metrow wysoke skały pėškowca, kotrež dopominaja na skały w Sakskej Šwicy. Wosebity kwarcowy pėšk fachowcy hižo wot 19. lėtstotka we wokolinje wudobuwaja. Předewšėm so z pėška škleńca zhotowa. Foto: Turistiski zwjazk Łužiska jėzorina/Nada Quenzel

Tež we Łužicy demonstrowa

Šěroki zwjazk iniciatiwow namoľwa kónc tydźenja protestować

Běla Woda/Budyšin/Wojerecy (SN/MG). Dny dołho hižo demonstrowa starysacy ludźi po cylej Němskej mėrnje pėrciwo prawicarjam a za demokratiju. Dohromady 1,2 milionaj ludźi stej so wot 15. januara na demonstracijach wobdźělili, piše organizacija DemokraTEAM na swojej internetowej stronje. Najwjetše drje běchu tute w metropolach kaž Hamburg a Mnichow, hdžež wobdźělchu so telko ludźi, zo dyrbjachu zarjadowanje pėrtorhnyć.

Pozadk demonstracijow je wozjewjenje centruma za rešerše „Correctiv“. W tutym pisaja žurnalistka wo tajnym zetkanju prawicarjow a politikarjow w Podstupimje. Tam planowachu po wšėm zdaću wotsuwanje milionow ludźi do sewjerneje Afriki.

Kónc tydźenja su nėtko tež tři demonstracije w Hornjej Łužicy připowėdžene. Jedna z nich budže njedźelu we Wojerecach. Iniciatiwa Ciwilna kuraža Wojerecy na nju pėrprosy. Šěroki zwjazk iniciati-

wow, towarstwow a stronow demonstraciju podpėruje. Jako rėčnika woćakaja tež pėrjedy Domowiny Dawida Statnika. Nimo njeho rėči tež filmowca Grit Lemke, kotraž je mnohim Serbam jeje filma „Pola nas rėka wona Hanka“ dla znata. Iniciatiwa Ciwilna kuraža Wojerecy piše w swojej nowinskej zdźělenke, zo „zasu- dźa ćlowjeka njehódne pozicije a žada sej wot demokratiskich mocow w měsće a we wjesnych kóncinach, so jasne wot tutech distancować.“ Demonstracija započina so njedźelu, w 15 hodź., na Łužiskim naměšće. Po narėčach poda so demonstraciski ćah po měsće na torhošću w starym měsće, hdžež so demonstracija zakonči.

Na dalšu demonstraciju je iniciatiwa tvBunt z Budyšina pėrprosyła. Tež tu je šěroki zwjazk iniciatiwow, towarstwow a zawodow namoľtu wozjewiło, so na demonstraciji wobdźělčić. Na svojich instagramowych kanalach šeriteju ju na pėrklad tež Serbski ludowy ansambl a Něm-

ske-serbske ludowe džiwadło. Jako rėčnikow w Budyšinje woćakaja mjez druhim sakskeho nutřkowneho ministra Armina Schustera, Budyskeho wyšeho měščanostu Karstena Vogta, pėrjedy Domowiny Dawida Statnika a superintendenta ewangelsko-lutherskeho cyrkwinskeho wobwoda Budyšin-Kamjenc Tilmanna Poppa. Čłon tvBunt, Christian Schäfer, praji: „Dyrbymy w tutym regionje jasne znajmo pėrciwo prawicarstwu sadzić. Hdźiž prawicarjo měrowy hoľbik znjewužiwaja, potom je za ciwilnosć čas postanyć.“ Wobdźělnicy zetkaja so w sprjewinym měsće sobotu, w 14 hodź., na Hłownych wikach pėrd radnicu.

Třeca demonstracija w regionje ma so njedźelu w Bělej Wodze wotměć. Tam zwjazaja protest z tradicionalnym wopomnjenjom woporow nacionalsocializma. Start ma w 10 hodź. na torhošću być. Zamoľwići wšėch demonstracijow nadźi- jeja so mnohich wobdźělnikow, kotřiž so k zamėram manifestacijow wuznawaja.

ROZMYSŁOWANE

Štóż woli, škita demokratiju

■ Marcel Brauman

Tójšto zastupnistwow móžemy lėtsa wolić. Najpřjedy dže 9. smažnika wo gmejn- sku resp. měščansku radu, wokřesny sejmik a europski parlament. W Sakskej woćakuje swójby we wóľbnym lokalu wosebita situacija. Wšako smėdža 16- a 17lėtni młodostni (po woli ampłoweje koalicije) pėrni raz politiski personal za cyly kontinent sobu postajić, nic pak (po woli sakskeho zakonjedawarja) za gmejn- u a wokřes, hdžež bydla. W Braniborskej smėdža 16- a 17lėtni tež w komunal- nych wóľbach kandidatow nakřižować.

A naši čěscy a pólscy pėrceljo, kotřiž we Łužicy bydla, smėdža drje so na komunalnych a europskich wóľbach wobdźělčić, dyrbjaja pak so rozsudzić, hač europski parlament tu abo w swojej starej domiznje wola. Nimo toho maja jako staćenjo EU tež prawo, sami za tudyše komunalne zastupnistwa kandidować.

1. poźnjenca su w Sakskej wšitcy pol- nołėtni namoľwjeni, krajny sejm wolić; w Braniborskej měri so wotpowėdna namoľwa tři njedźele pozdžišo tež hižo na 16- a 17lėtnych. Pėrni raz w nowšich stawiznach pak něšto mėsacow do wšėch tutech wóľbow hišće jasne njeje, hač budže so – po aktualnych woprašowanjach ludźi – jedna z relewantnych stronow, „Zwjazk Sahry Wagenknecht – rozum a sprawnosć“ (BSW), docyta na wóľbných cedklach jewić, wšako dyrbi dosć podpėraćelow a kandidatow mobilizować.

Tuchwilu smy nimale kóždy džen politiskim pėrdowanjam wustajeni, zo mamy „demokratiju zakitować“. To pak pėr- njotnje njewoznamjenja, pėrciwo tomu demonstrować, štož bychu druzi snadž woliłi, ale so sam za to rozsudzić, štož maš za prawe. A z tym ludźi podpėrować, kotřiž su nastupili, zo bychu so za to zasadowali. Naš wječornik wėnuje so prawidlownje wobšėrnemu rozprawnistwu wo gmejniskich radach, dokoľž je runje jich čestnohamtska pėra wažna za naše lokalne serbske žiwjenje. Štóż za gmejn- sku radu abo wokřesny sejmik kandidu- je, je pėrkladny škitar demokratije. A čím wjac sebje wědomje serbowacych komunalnych politikarjow je, čím bóle je naša rėč w nėćišej demokratiji prezentna.

Je wšėlakich měnjow wo energijow- wej politice, migraciji, kublanju atd. W demokratiji pak njeznajemy njepėrcelow, ale rozestajenje wo argumentach. W naj- lėpšim padže na bazy wėdy a faktow.

Wučerjo dźělaja husto podźělnje

Drježdźany/Budyšin (SN/MiR). Podźělnje dźěło mjez wučerjami je w Sakskej snadnje stupalo. Po informacijach Zwjazkowneho statistiskeho zarjada dźělaše w šulskim lėće 2022/2023 po cyłej Sakskej dohromady 40,8 procentow wšitkich wučerjow a wučerjow na powšitkownje kubłacych šulach podźělnje. To je wo nimale jedyn procent wjac, hač lėto do toho. Po cylej Němskej je kwota wyša – 42,3 procentow – najwyša w běhu zašlych džesać lėt. Kaž Sakski krajny zarjad za šulu a kublanje (LaSuB) na naprašowanje SN zdźělili, njeje móžno konkretizować, kelko wučerjow a wučerjow na serbskich a serbsčinu wuwučowacych šulach z mjenje hodžinami dźěla. Zarjad nima za to diferencowanu móžnosć absolutne ličby zwěšćić.

W swojim blogu informuje Sakske ministerstwo za kultus (SMK) wo tym, „zo je wotwıdźeć, zo so ličba wučerjow a wučerjow z podźělnym dźělowym časom pomału niži.“ Wot cyłkowneje ličby pėrjastajenych wučerjow (bjez zastojnikow) je to aktualnje 34,9 procentow. Spočatk januara zańdženeho šulskeho lėta běše to hišće 35,1 procentow. Přiwšėm skedźbnja SMK na to, „zo zhubi něhdže 2 500 poľnočasowych hodžinow

wot cyłkowneho wobjima z tym, zo wučerjo poľnje njedźělaja.“

Rėčnik LaSuB Clemens Arndt zwěšći: „Z pomocu wotpowėdnych naprawow za pėrjastajenje wučerjow w zašlych lėtach, je so wučerstwo po cylej Sakskej womłodźiło. To pak ma zdobom tež wšėlake woćakowane scėhi, ke kotrymž sluša tež wjetša ličba pėrštowow wo podźělnje dźěło. Zasadnje dowolamy to jenož po našich prawnickich smėrnicach. Po tutech je znizenje dźěloweho časa na pėrklad hladanja dźěci abo staršich, kaž tež swójskeho schorjenja dla móžne.“ W šulskim lėće 2015/2016 bě mjez saks- kimi wučerjami a wučerkami dohromady 606 w staršiskim času. W tutym šulskim lėće je jich ličba na něhdže 1 100 stupala. „Wuchadźamy z toho, zo móžemy podźělny dźělowy čas na serbskich a serbsčinu wuwučowacych šulach z tutech ličbow wotwıdźić“, praji Clemens Arndt.

Dohromady 27,8 procentow ze skupiny wučerjow w zastojnstwje je na saks- kich šulach w tutym šulskim lėće podźělnje dźělało. SMK z toho wuchadźa, zo je ličba na kubłanišćach z wučerskim kolektiwom w sředźnej resp. wyšej star- roby mjeńša.

Wosebitu kuchinsku knihu zestajaja

Carola Arnold wotnaja Kumwaldski hošćenc „Kleene Schänke“. W juniju 2016 je wona tam kucharsku a kulturnu dźělarnju w bywšim konjencu wotewrėła. Z Hornjej Łužicy je wona wusko zwjazana. A dokoľž je kóncina tak jónkrótna, mješe Carola Arnold ideju kuchinskeje knihi „Carola kocht“, w kotrejž jewi so nimo 90 receptow tež 22 stawiznow a 15 portretow regionalnych producentow. Tak pėrđastaji wona rybarjow, pjekarjow, rėznikow abo pčolarjow. Runje tak kaž pėrđastajene wosobiny w knize so wona z wulkim angažementom w Hornjej Łužicy angažuje. Ze zapalom wona to tež na zarjadowanjach w dźělarni hošćom pokazuje. Foto: SN/Bojan Benić

Meja wuspěšne lėto bilancowała

Radwor (SN/MkWj). Na dźěla poľne a wuspěšne lėto 2023 su čłonojo Radworskeho chóra Meja wčera zhladowali. Na hłownej zhromadźiznje w swojim domi- cilu „Slodeńka“ w něhdźej lutowarni bilancowachu skutkowanje z mjeztym 129 lėtami najstaršeho serbskeho lajskeho chóra. Wumėlske wjerški běchu lėčni koncert na farskej zahrodze w Radworju, nazymski koncert w Pančicach-Kukowje a tradicionalny hodowny koncert, kotryž pėrwjėdžimo 6. januara na žurli hošćenca „Meja“. Nimo toho wobrubichu wjacore Bože mše a pėstowachu serbsku zhromadnosć z wulėtom, pėrđnoskami a zhromadnymi swjedženjami na jubile- jah čłonow. Nowu chórowu maćiznu nazwućowachu sej na chórowym lėhwje w Zebnicach. Dalši wjeršk bě poswjećenje wopomnjenjskeje tafle na česć załožerja chóra Jurija Slodeńka skladnostnje toho 150. posmjertnych narodnin w septem- bru při zachodze „Slodeńka“. Čłonojo džakowachu so swojemu dirigentje Pé- trej Cyžej, kiž chórow wot lėta 2008 swėru nawjeduje, a Lubinje Žurowej, kotraž je- ho zastupuje. Plan za nowe lėto je derje pjeľnjeny a wopřija zaso tójšto wjerškow.

AKTUALNE

Maaßen chce z CDU wustupić

Berlin (dpa/SN). Bywši prezident zwjazkowneho zarjada za wustawoškita Hans-Georg Maaßen chce z CDU wustupić. Tole zdželi 61lětny internetnje. CDU je minjene lěta swoje hódnoty a zakladne přewědženja wotpožila, Maaßen swój rozsud wopodstatni. Naposledk bě wón ze swojej jara konserwatiwnej Uniju hódnotow zakłady založenja swójskeje strony položił. Ta chcyła – hinak hač CDU – ze wšemi politiskimi stranami do rozmołwy přinć, tež z AfD.

Žadaja sej migraciski wjeršk

Wiesbaden (dpa/SN). Hessenski ministerski prezident Boris Rhein žada sej dalše wjerškowe zetkanje Zwjazka a zwjazkowych krajow k migraciji. Po wobzamknjenjach knježerstwowych šefow krajow ze zwjazkowym kanclerom Olafom Scholzom (SPD) loni w nowembru je na času, zhrmadnje pruwować, kak su přesadźene, rjekny Rhein nowinarjam. Wón nawjeduje tuchwilu konferencu ministerskich prezidentow. Tež druzi ministerscy prezidentka chcedža tajki wjeršk.

Turkowska podpěruje Šwedsku

Istanbul (dpa/SN). Přihłosowanje Turkowskeje nastupajo přistup Šwedskeje k NATO je doskónčne. Tak mjenowane protokole přistupa su w turkowskim hamtskim lojentu wozjewili. Rozsud Turkowskeje su w Šwedskej ze spokojenjom na wědomje brali. Nětko pobrachuje jenož hišće přihłosowanje Madžarskeje. Ruskeho nadpada na Ukrainu dla bě Šwedska wo přistup do NATO prosyła.

Muž z dusykom wotprawjeny

Atmore/Washington (dpa/SN). W USA su přeni raz k smjerći zasudženeho čłowjeka z pomocu nowje dusykoweje metody wotprawili. 58lětny Kenneth Eugene Smith, kotrehož su 1996 mordarstwa dla zasudžili, zemře štwórtk w jastwje w zwjazkowym staće Alabama pod naložowanjom tak mjenowaneje dusykoweje hypoksije. Při tutej procedurje sčahnu wosobje masku z dusykom přez mjezwočo. Pčinca smjerće je potom njedostatok kislika. Eksperta čłowjeskeho prawa běchu w předpolu před tym warnowali, zo móhl Smith grawoćiwje zemřeć, wšako metoda wuprowowana njeje. Zo inhalacija ryzy dusyka grawoćiwce sčehi nima, toho su sej eksperca UN wěsći. Smithowi prawiznicy běchu hač do kónca spytali, wotprawjenju zadžewać. Ale ani zamołwite sudnistwa w Alabamje ani najwyše sudnistwo USA njewotpowědowachu žadanjam. Tež protesty wobydlerstwa njepomhachu.

Mjeno dr. Kemlein kruće z wobrazom hudźbneje šule zwjazane było

Generacijam tež serbskich džěci a młodostnych bě wona přenja přewodnica muzikaliskeho kubljanja a bě čas žiwjenja připóznata a wulce respektowana instanca Budyskeje wokresneje hudźbneje šule. Dr. Magdalene Kemlein je 13. januara 2024 w starobje 93 lět zemřela.

Magdalene Kemlein narodži so 23. decembra 1930 w Drježdžanach-Blasewitzu do swójbje hudźbu lubowaceje lékarskeje swójbje. Jako 15lětna dyrbyše wona bombowu nadpad na Drježdžany sobu přečerpeć, nazhoni wjele bědy a bolosćow. Zdobom pak dožiwi pozitivny a hojacy wuskutk hudźby.

1949 zahaji wona šulskohudźbny studij na hudźbnej wysokej šuli „Franz Liszt“ we Weimaru. Hižo tam wuwučowawše studentow w improwizaciji a hudźenju. Magdalene Kemlein rozšeri swój studij wo předmjetu ludowa reja, rytmika a nawod chóra, dokož bě jej wuznam tutech elementow za šulske hudźbne kubljanje přewšo wažny. Wot lěta 1953 studowawše hišće klawěrnú pedagogiku w Drježdžanach. Pedagogiska promocija w lěće 1958 w Berlinje wukublanje skulojci. Slědowace lěta džělaše wona narodnje a mjezynarodnje na polu hudźbneje terapije a móžeše swoje wobšerše na-

We wjacorych městach Słowakskeje, kaž tule w stolicy Bratislawje, su ludžo wčera přečiwo knježerstwu ministerskeho prezidenta Roberta Fica demonstrowali. Pčinca su jeho plany, za bój přečiwo korupciji zamołwite wosebite statne rečnistwo USP rozpušćić, dokož je pječa „politizowane“. Tež chłostanja za korupciju chce Fico raznje znižić. Foto: pa/CTK/Dorota Holubová

Zapóslancaj z jastwa pušćenaj

Pólski prezident Duda dweju politikarjow znowa wobhnadźi

Warsawa. Dosć turbulentny a napjaty bě minjeny politiski tydzeń w Pólskej. Započał bě so tón wutoru: Politikarkej hač do oktobra 2023 knježaceje strony Prawo a sprawnosć (PiS) Mariusz Kamiński a Maciej Wąsik smědžestaj po dwěmaj tyždjomaj jastwo wopušćić. Dzeń po tym witaše jeju prezident Andrzej Duda z wutrobny wobjimanim w prezidentskim palasce. Duda bě woběju znowa wobhnadźi. Kamińskeho a Wąsika běchu spočatk januara w prezidentskim palasce zajeli, dokož běstaj sej wučeknyli. W jastwje zahajšaj hłodowy stawk. Zwada wo politikarjow bě wot toho časa centralny dyk rozestajenjom mjez za-

stupnikami bywšeho narodno-konserwatiwneho knježerstwa a nowym knježerstwom ministerskeho prezidenta Donalda Tuska.

Duda swój rozsud na dobro Kamińskeho a Wąsika napřečo žurnalistam zakituje, rečo wo humanitarnych pčinach a wo legitimnym postupowanju. Nic naposledk wšak běstaj mandželskej zajateju jeho naležnje wo pomoc prosyloj. Premier Tusk to hinak widži. Problem njeje po jeho słowach z blida, ale so runje hake započina, kaž wón nowinarjam rjekny. Tak chce džělo mjenowaneju politikarjow w minjenych wosom lětach dokladnje přepytować dać. Při tym pónđe

wosebje wo wobčušowanje přečiwnikow ze stron PiS a zasadjenje wosebiteje wuskušowankeje techniki Pegasus, kotruž bě sej PiS swój čas w Izraelu wostarala.

Kamiński a Wąsik wuziwataj swoju swobodu, zo byštaj so jako wojowarkej přečiwo njeprawdže prezentowaloj. Kamiński rozprawješe konserwatiwnemu telewizijnemu sčelakej Republika wo swojim čerpjenju w jastwje, jako dyrbyše za čas hłodowego stawka nanuzowane zežiwjenje znjesć.

Napjeće wčera wšitcy wočakowachu, što drje so w sejmje stanje. Kamiński a Wąsik běstaj připowědžili, zo chetaj jako zapóslancaj na posedženju sejma so wobdžěli. Jeho předsyda Szymon Hołownia pak na to skedžbni, zo je mandat woběju politikarjow ze zasudženjom zběhnjeny a zo smětaj jenož „na tribunje zhrmadnje ze žurnalistami, wopytowarjami a šulskimi rjadownjemi“ posedźenje sčehować. Kamiński a Wąsik pak njepřinđestaj. Jeju bywši sobudželačer, kiž bě swój čas na wobčušowanju politikarjow opozicije wobdžěleny, je so mjeztym přizjewi. Tak rozprawja wón zjawnje wo rozwołnym žiwjenju Kamińskeho a Wąsika, wo swjedženjach z wjele alkoholom a drohimi jědzemi, ale tež wo wopytach w ekskluziwnych wukrajnych bordelach – wšo to na statne kóšty!

■ Jolanta Bombera-Rječynca

Ukraina a Ruska sej wumjetowaloj

New York (dpa/SN). Po zračce transportneho lěta ruského wojska pod njejasnymi wobstejnoscemi stej sej Ruska a Ukraina w Bjezstrašnosnej radze UNO mjez sobu wumjetowaloj. Jedna so wo „wotpohladne a derje přemyslene złošnistwo“, rjekny wulkopóslanc Ruskeje pola UNO Dmitrij Poljanski na posedženju gremije wčera w New Yorku.

Zastupowaca ukrajska wulkopóslanca pola UNO Chrystyna Hajowyšin wumjetowanja wotpokaza: Ukraina njebě

wo tym informowana, kak chce Ruska ukrajskich wojskich jatych transportować, kotřiž běchu při njezbožu žiwjenje přisadžili, kaž Ruska twjerdži.

Dotal nimaja wobkrućene informacije wo tym, što abo koho je Ruska w mašinje typa Iljušin IL-76 transportowala. Po ruskich informacijach bě w lěta 65 ukrajskich wojskich jatych, po puću k planowanej wuměnje jatych. Moskwa Kijewej wumjetuje, zo je lěta 65 ze zapadneje rakety wottrěliło.

wodnistwo kubłanišća přewza, zwjazowawše woběju wosebje dopóznaće wo wažnosći chóroweho spěwanja.

Z wuwicim šulerskich koncertow, z najwšelakorišimi hudźbnymi zarjadowanjemi, z zjawnym spěwanjom, z koncertnymi wuletami kaž tež nahrawanjemi wot njeje 1967 založeného holčeho komorneho chóra a džěčaceho chóra w němskej a serbske reči tworješe dr. Magdalene Kemlein wažne hudźbne wjerški šulerjow a formowawše z dobom nahladnosć hudźbneho kubłanišća. Jako awtorka a wobdžělarka spěwow komponowawše wona wažnu hudźbu za chórowe spěwanje. Tak nastachu tež nahrawanja serbskich spěwow za dwurěčnu Łužicu. Zdobom přewodžeše wona mlode serbske talenty kaž Tomaša Žura, Judith Kubicec, Heidemarju Wiesnerec, Jana Cyža a druhich. Někotři z nich su hišće džensa jako wučerjo na hudźbnej šuli aktiwni. Skutkowanje dr. Magdaleny Kemlein wostanje njepomniti. ■ Margitta Luttner

zhonjenja tež do wučerskeho skutkowanja zapřijeć.

Werner Uhlmann, založer džensnišeje Budyskeje wokresneje hudźbneje šule, nawabi dr. Magdalenu Kemlein 1958 na

swoje hudźbne kubłanišće. Na wšěch 33 lět je wona wobraz wuznamneje hudźbneje šule jako wučerka a zastupowaca nawodnica symbolizowala. Jako Jurij Winar lěta 1960 jako direktor na-

Dr. Magdalene Kemlein při pytanju za mladymi hudźbnymi talentami w hudźbnej šuli w měrcu 1969 ze serbskimi džěcimi Foto: archiv hudźbneje šule

TO A TAMNE

Wjacore blyskacke wotrězał je dotal njeznaty minjene dny na sewjeru Italskeje. Skučićel njeje znaty. Postupowanje na to pokazuje, zo jedna so wo jednotliwca, kiž z elektriskej piłu sčězory awtomatiskich nastrojow podrěza a powali. W socialnych medijach chwala skućićela jako rjeka a noweho Robina Hooda. Nětko diskutuja wo radarowych paslach na dróhach Italskeje. Kraj ma najwjaće blyskacow po wšej EU: 11000. Němska porno tomu něhdže 5000.

Hoberske mnóstwo metamfetamina z Němskeje su awstralscy cłownicy našli. 157 kilogramow syntetiskeje drogi běchu hižo kónca decembra na lětašišću w Sydneyju sčazali. Metamfetamin bě w 211 pakčikach pod zapakowanskim materialom schowany. Policija wumjetuje mjezynarodnym kartelam, zo chcedža Awstralsku z drogami zaplawić.

Wočakuja wusud přečiwo Israelej

Den Haag (dpa/SN). Wosrjedz zasaklych wojowanjow w Gazaskim pasmje wočakowachu džensa na Mjezynarodnym sudnistwje UNO w Den Haagu přeni rozsud w brizantnym sudniskim jednanju přečiwo Israelej ludomordarstwa dla. Při tym pónđe najprjedy raz wo próstwu nastupajo škitne naprawy na dobro Palestinanow. Sudnicy měli Israel namołwjeć, wojske aktiwity w Gazaskim pasmje hnydom zakónčić. Rozsudny sudnistwa su zawjazowace. Byrnjež sudnistwo žane srědky njemělo, wusud přesadzić, by namołwa na Israel krajeje čezka juristska poražka była. Južna Afrika bě Israel kónca decembra ludomordarstwa dla wobskoržila, wumjetuju Tel Awivej ranjenje ludoweho prawa. Tež němska wonkowna ministerka Annalena Baerbock je Israel w tutym zmysle namołwjala.

Tež francoscy ratarjo protestuja

Paris (dpa/SN). Po dny trajacych protestach ratarjow w Francoskej su džěłarnistwa burow namołwili, stolicu Paris blokować. Wot džensnišeho ranja hibachu so kolony traktorow a druhich ratarskich jězdźidlow po pječ awtodróhach do směra na francosku stolicu a čary blokowachu. Mjeztym su džěłarnistwa knježerstwu katalog žadanjow předpožili. Po tym žadaja sej nuzowu pomoc za wobłuki, kotrež maja sej hospodarce najčešo – předewšěm za bio-ratarstwo a winicarjow, kaž tež wotškódnjenje za wysoke plačizny diesela. Nimo toho sej žadaja, zakazy nastupajo wužiwanje dnowneje wody a pesticidow zaso zběhnjeć.

IMPRESUM

SERBSKE NOWINY wudawaja so w Domowina-Verlag GmbH Ludowym nakładnistwje Domowina
Jednaćel: Syman Pětr Cyž
Ludowe nakładnistwo Domowina twzr spěčuje Založba za serbski lud, kotraž dóstawa lětno přiražki z dawkowych srědkow na zakladze hospodarskich planow, wobzamknjenych wot Němskeho zwjazkowneho sejma. Krajneho sejma Braniborskeje a Sakskeho krajneho sejma.

Šefredaktor a zamołwity redaktor w zmysle nowinarskeho zakonja: Marcel Brauman 577 232/233
Naměstnik šefredaktora: Axel Arlt 577 238
tel.: 03591 / 577 232 faks: 03591 / 577 202
e-mail: redaktion@serbske-nowiny.de
www.serbske-nowiny.de

Adresa redakcije a nakładnistwa: Sukełnska 27, 02625 Budyšin
Adrese der Redaktion und des Verlages: Tuchmacherstraße 27, 02625 Bautzen
Zamołwita za rozšěrjenje a marketing: Patricia Róblowa 577 273
Předani nawěškow: Janka Rögnerowa 577 220
e-mail: anzeigen@serbske-nowiny.de
Čiše: DVH Weiss-Druck GmbH & Co. KG, Lejnianska 14, 02979 Halštrowska Hola, wjesny džěl Hory
Vertriebskennzeichen: 2 B 2560 B

SERBSKE NOWINY wuchadźeja pjeć króc wob tydzeń. – W padže wyšeje mocy abo džěloweho boja njewobsteji žadanje dodawanja abo zarunanja. – Za nawěški plaći plačiznowa lisćina z 1. junija 2020. – Za njepožadane manuskripty njerukujemy.

W rubricje „Zapóslane“ wozjewjene dopisy njewotblyščuja w kóždym padže mjenjenje redakcije.

Roznošowanjski serwis: 03591/ 577 263; po 18 hodž. telefonowy wotmołwjak 03591/ 577 266 e-mail: Vertrieb@domowina-verlag.de

Chróšćanska lajska dźiwadłowa skupina předstaji jutře, sobotu, w 17 hodź. swoju inscenaciju „Alojs MOBILizuje“ na žurli Haslowskeho hosćenca. Poslednju skladnosć, sej wjeselohru Wolfganga Bräutigama wobhladać, změja zajimcy zajutřišim, njedźelu, w 16 hodź., tohorunja w Haslowje.

Foto: Feliks Haza

ROZHŁÓS

njedźelu hornjoserbsce

- 11:00 Łužica tutón tydźeń
11:20 Łužiske wuměłstwo na twarje
11:45 Premjera patčokwasneho programa Serbskeho ludowego ansambla
12:00 nabožne wusyłanje (Krystof Rummel)
po tym zbožopřeća

delnjoserbsce

- 12:30 Aktualny magacin, mjez druhim z přinoškom wo ptačokwasnym programje w Żylowskim horće
13:00 Tematiske wusyłanje: Wosebny koncert na progju lěta
13:40 Nabožne wusyłanje (Katharina Köhlerowa)
po tym zbožopřeća

SPORT

Posledni wustup doma

Prěnje Worklečanske wolejbulowe mustwo mužů změje swojej poslednej domjacej hrě jutře wot dwěmaj.

- 27.01. 14:00 Viktoria Worklecy (m) – Wolejs Koblicy
16:30 VV Žitawa 09

Přihotowane koparske hry

- 27.01. 11:00 Módro-běli Kulow – SC Grodk (Wojerec)
27.01. 12:00 ST 1922 Radwor – TSG Lawalde (Budyšin)
28.01. 13:30 Hlinowski SC – Sokol (Halštrow)
28.01. 13:45 HZ Łaz/Běly Chołmc – SJ Chróšćicy (Wojerec)
03.02. 14:00 HZ Ramnow II – SJ Njebjelčicy (Bretinig)
03.02. 14:00 ST Horni kraj Sprjewja – SJ Chróšćicy (Korzym)

Kickerowy turněr

Lětuši kickerowy turněr Wotrowskeje młodžiny přewjedže so sobotu, 9. měrc. Maksimalnje 64 dwójkow smě so wobdźělić. Nimale 40 je so hižo přizjewiło. Na Facebooku su přizjewjenja hišće možne. Zahrać budu so cyłki wot 13.00 hodź., přěnja hra započnje so w 14.30 hodź. a to w starej šuli we Wotrowje.

Turněr starych knjezow

Stara koparska garda Sokola Ralbicy/Hórki planuje swój kóždolětny halowy koparski turněr. Wotměć ma so tutón 2. februara. Zakop budže w 18.30 hodź. Přeprošene su cyłki z Chróšćic, Njebjelčic, Pančic-Kukowa a z Hórkow. Domjace mustwo, kotrež je zdobom pokalny zakitowar, nastupi z dwěmaj cyłkomaj.

Kćenjowe běhi a kolesowanje

W Kamjencu přewjedju so njedźelu, 5. meje, zaso Łužiske kćenjowe běhi. Tam změja scěhowace kategorije: Běhanje na 1 km, 2 km, 6 km, 10 km, 15 km, walking 10 km a inkluzijski běh. Kolesowanje: hórski duatlon, 50 km, 80 km a 25 km. Wurisanja započnu so w 10 hodź., kónc budže wokolo 16 hodź. Přizjewenske lišćiny su online pod www.lausitzer-blue-tenlauf.de hižo wotewrjene.

POKIWY

Zahaja nowy festival

Budyšin. „Klasika w zymje“ rěka nowy festival komorneje hudźby, kotrež so džensa w Budyskim Serbskim muzeju zahaji. W 19 hodź. předstaji dohromady šěsć mjezynarodnych hudźbnikow twórb mj. dr. Franza Schuberta, Antonína Dvořáka a prapremjernje Jana Cyža. Basnica Lenka skulojći program ze swojskej lyriku kaž tež z poeziju Miny Witkojc. Hač do 28. januara zaklinča nimo toho kompozicije na př. Mieczysława Weinberga, Neca Kazuma Aksesa a Johanna Brahmsa. Zastup za cyły kónc tydźenja płaći 50 resp. potušeny 35 eurow.

Dwójce Sitte w Kamjencu

Kamjenc. Pod heslom „2 x Sitte“ přeproša město Kamjenc na čitanje do tamnišeho měsčanskeho dźiwadla. Awtoraj Reinhard Kärbsch a Aron Boks předstajitaj swojej knize „Über Kunst, Katzen und Keramik“ resp. „Nackt in der DDR“. Wotměnjejo chćetaj žiwjenja a počah Rudolfa a Willija Sitte wobswětlować. Moderaciju wukonja prof. dr. Karl-Siebert Rehberg

z Techniskeje uniwersity Drježdźany. Zarjadowanje započnje so w 19 hodź., zastup při wječornej kasy płaći 16 eurow.

Kulturna zyma pokročuje

Chróšćicy. Šwedowka Elsa Brändström bu mjezynarodnje znata po Prěnjeje swětowej wójnje jako „Jandžel Sibirskeje“. Wona je so za wójnskich jatych zasadžowała a w Hornjej Łužicy slědy zawostajila – tež w Smječkach, hdžež je chorým nawróćenym wojakam stworiła móžnosć, so w Marijinej studni lěkować. Wo njej přednošuje zajutřišim w 19.45 hodź. Budyšanka Gabriela Pappai w Putniskej hospodze Chróšćicy. Hižo w 16 hodź. ba je Wórša Wićazowa džěcom bajku.

Njeznate Blóta do 1945

Choćebuz. Serbski muzej w Choćebuzu je srjedu, 31. januara, z hosćielom stawizniskeho přednoška. Pod heslom „Wó Blóšańskich špach a Serbskem muzeju do lěta 1945“ wěnuje so dr. Anja Pohončowa ze Serbskeho instituta historiskemu kapitule w Blótach, kotryž bu w slědženju dotal skerje snadnje wobkedžbowany. Zarjadowanje započnje so w 17 hodź.

D Ž A K O W A N J E

Sy byla jónkrótna.

Rozžohnowali smy so z

Moniku Konjechtowej

rodź. Kilanec

nar. 25.3.1936 zemr. 9.1.2024

Džakujemy so wšěm susodam, přečelam a znatym za pomoc a sobučuće na najwšelakoriše wašnje. Wosebity džak słuša sobudźělačerjam domjaceje hladanskeje služby, knjezej fararjej Delanej, zwónkej knjezej Kubańkej kaž tež Masopustec pohrjebnistwu.

Za wšo so džakuja jeje džěci, wnučki a prawnučki

Šunow, we wulkim rózku 2024

K Ř I Ž O W K A

1		2		3		4	
5							
				6			
7	8		9				
			10		11		12
13							
			14				
15							

Wodorunje: 3 nic mjerzjenje, 5 Wichte serbsce, 6 poliwka po němskim, 7 na samsne wašnje, 10 čorny ptak, 13 štož je zaše, skóncene, 14 srědk hygieny, 15 džěl wrotow

Padorunje: 1 stat, 2 wisy na cyrkwinkej wěži, 3 w njej chowamy drohočinki, 4 nic zyma, 8 wodžaca skupina, 9 slód, 11 rola, 12 Ahorn serbsce

Wuhodnanje: 3 tace, 5 rapak, 6 zop, 7 jenač, 10 rapak, 13 n-
kra, 2 zwón, 3 tyzka, 4 copka, 8 elita, 9
aroma, 11 pód, 12 klon

ČITAJĆE W NOWYM ROZHLEDŽE

W februarskim wudaću Rozhlada so w dwójnym zmysle na korjenje zhladaje: na domiznu a na z drjewiny zhotowjene graty, kotrychž slědy wužiwanja titulny wobraz wotblyšuju.

Z předslowom nadžija so Maximilian Gruber slónca, wšojedne, zwotkal swěči! Njech so předrěje: do našich čmowych dnjow, do našich dušow. A njech je nam pohón, tež sami ze slóncom być.

Dale piše Hartmut Leipner wo žiwjenju serbskeho fararja Bogumila Šwjele, wo prócowanjach wo serbsku rěč a wo jeho dožiwjenjach za čas wšelakorych politiskich dobow. Mjez dušepastyrkej misiju, switanjom bórzonje katastrofy a rezignaciju sej Šwjele wotmotwi, štož nas do džensnišeho zaběra: hač serbska rěč sej měnje wusnje abo na hłótradanju zańdže.

Rymowaše so mjeno hornjołužiskeje gmejny Zemicy-Tumicy hižo přeco? Tuto mu prašenju wěnuje so přinošk Lipsčanskeho rěčewědnika a slawista prof. dr. Berndta Koenitza. Wobswětlujcy možny pochad słowow hodži so zwěsćić, so sej sebi mjenje bliže, hač so zdawa.

W epitažje so dr. Justyna Michniuk swo-

jej wowce za dožiwjene džěcatstwo džakuje. Ze słowow awtorke stawaja so wobrazy we hłowje, kotrež zdadža so znate.

Recenzija Christine Ruby wo wustajeńcy Jürgena Maćija w Serbskim muzeju w Budyšinje wopisuje wobrazy w zwisku z wuprudženjom fotografa. Kaž njeprítomny zda so w swojich twórbach zwjetša być – wšako za kameru stej – tak jara je tola džěl swojich wobrazow.

Z dalejšej recenziju wěnuje so Rejza Šenowa zběrce krótkopowědančkow „Prěni raz“ a zamóže so w swojich wuwjedženjach kóždemu powědanču antologije wěcywustojnje přiwobrozić a skutkowanje jednotliwych stawiznow rozjimać. Kniha skići přez wjelorakosć mnoho potenciala, čitateho na te abo tamne wašnje k myslenju pohnuwać.

Jürgen Maćij je zajimawy mozaik wo žiwjenju a powołanskim puću wuměłce Evelyn Richter napisał. Wona słuša k wulkim němskim fotografkam 20. lětstotka.

Wo Serbowkach w filmje podawa Werner Měškank maty stawizniski přehlad dokoławokolo prašenja: Hdy stejachu žony w serbskej drasće přěni raz před kameru?

■ Hańžka Wjeselić

KULTURNA PROTÝČKA
ZA HORNJU, SRJEDZNU A DELNJU ŁUŽICU
Serbske kulturne zarjadowanja tež pod
www.protyka.sorben.com

WUPISANJE DŽĚLOWEHO MĚSTNA

Serbske šulske towarstwo z. t. pyta k najblišemu móžnemu terminje we Witaj-pestowarni „Pumpot“ w Němcach

kubtarku/kubtarja (ž/m/d).

Džětowy wobjim wučinja 20 hodžin wob tydźeń.

Dalše informacije pod:

<https://www.sorbischer-schulverein.de/hs/wupisanja>

Přeprošenje

na zjawne posedženje
Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny
pjatk, 2. februara 2024, w 19 hodź.
w Serbskim domje, Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin.

DOMOWINA

Na dnjowym porjedže mamy mjez druhim slědowace temy:
• zastupjerjo župy „Michał Hórnik“ předstaja aktualnu situaciju swojeho regiona
• džětowy a hospodarski plan Domowiny za lěto 2024
• aktualny staw diskutuje wo programje Domowiny.

Jeli maće naprašowanja, prošu zapodajće je hač do 1. februara z mejlku na sekretariat@domowina.de. Posedženje budže online wusyłane (pokazku wozjewimy pod www.domowina.de/start).

Dawid Statnik, předsyda Domowiny

Božemje!

Mój lubowany mandželski, naš starosciwy nan, džěl a pradžd, dobročiwy bratr a swak

Jurij Cyž

nar. 16.12.1934
w Njebjelčicach

zemr. 15.1.2024
w Schwedće

je na prawdu Božu wotešoł.

Džakownje spominaja mandželska Trawdel synojo Tomaš, Michał a Štefan ze swójbami bratr Beno Cyž ze swójbu swak Měrcin Herrmann ze swójbu w mjenje wšitkich dalšich přiwuznych

Schwedt, Erfurt, Drježdźany, Hlinowc a Ćisk, we wulkim rózku 2024

Rekwiem swjećimy pjatk, 16. februara, w 13 hodź. w katolskej cyrkwi Marije donjebjeswaća w Schwedće. Přizamknje so chowanje popjelnicy na Nowym kěrchowje. Město kwětkow prosymy wo jałmožnu za restawrowanje katolskeje cyrkwe w Schwedće. Za to přewjedže so kolekta na rekwiemje.

Ralbičanska pěstowarnja je ptači kwas wčera w Šunowje swječila. Na čole kročeštaj Maira Hrhhorjec a Felix Walther jako njewješta a nawoženja (nalěwo). Kwasny por Rakečanskeje pěstowarnje, kotraž je swój program w Pawolskej šuli předstajila, běštaj Amelie Petzold a Robin Berude (naprawo).
Foto: Feliks Haza/Bojan Benić

Ptačokwasne pěsnje klinčeli

Prěni wjeršk lěta w serbskich pěstowarnjach a zakładnych šulach

Chróscicy/Ralbicy/Rakecy (SN/MiR). hodžoch zanošowachu džěci „Chróščan
Wot spočatka lěta a samo hižo krótko po kolča“ zymske spěwy a pěsnje wo ptač-

Dokelž stej w Chróscicach zakładna šula a pěstowarnja hromadže swjećitoj, mējachu tam dwaj kwasnej poraj: Anna Młynkec a Gustav Preiž ze zakładneje šule (nalěwo) a Milenka Wowčerjec a Samuel Dyrlich z pěstowarnje. Foto: Lea Kralec

Z MĚSTOW A WSOV

Spominaja na wopory

Budyšin. Na cytoněmskim dnju wopominanja woporow nacionalsocializma wotměje so jutře, 27. januara, w Budyšinje spomnjeće za wopory wonkowneho

lěhwa KZ Groß Rosen při zachodze do zawoda Alstom na Neuschowej promenadze. Započatk budže w 11 hodž. Wot oktobra 1944 hač do apryla 1945 dyrbjachu jeći w wagonowej a mašinowej fabrice džěle za brónjensku industriju zhotowić. Srjedz apryla 1945 lěhwo rumowachu a jatych nuzowachu, do Mi-

kach. A to běše wotpohlad. Tak zwučowachu wona ze lětuši ptačokwasny program, kotryž su wčera w „Jednoće“ předstajili. Ale tež wuknjacy tamnišeje serbskeje zakładneje šule „Jurij Chěžka“ su so na swój prěni wjeršk lěta derje přihotowali. Constantin Wjenk měješe jako braška tójšto rjadowač, prjedy hač wjedže njewjestu a nawoženju do „Jednoty“ na jewiščo. Zhromadny program pěstowarskich a šulskich džěci je wulku sytu kwasnych hosći za rjenje kryte blida do hale přiwabiło.

Do Šunowskeje Fabrikskeje hospody dónždzechu sej wčera popołdnu předešm starši tych džěci, kotrež so lěta z Ralbičanskeje pěstowarnju „Dr. Jurij Młynk“ rozžohnuja a do šule pónđu. Popołdnja hižo su wšitke džěci zhromadnje, tež přichodni šulerjo, w pěstowarni swjećili. W Rakečanskeje pěstowarni „Raj palčikow“ běchu so džěci tohorunja derje na swój ptačokwasny program přihotowali. To wědzachu tež swójbni. Tuž su swjedžen w awli tamnišeje Pawolskeje šule wčera prawje derje woswjećili.

kulašovic pochodowač. Mnozy z nich tónle pochod njeprěžiwichu.

Žana wostuda w prózdninach

Wojerocy. Hač ze sněhom abo bjez – na Wojerowskej džěćacej a młodžinskej farmje Křescansko-socialneho kublanskeho skutka w zymskich prózdninach žana wostuda njeknježi. Wotydzjenja wot 10 do 16 hodž. poskićuja sobudželačerjo wotměnjawy program. Cyłkowny přehlad nańdu zajimcy pod www.csb-mil-titz.de. Dalše informacije podawaja pod telefonowym čisłom 03571 979164.

Poslednej předstajeni

Budyšin. Džiwadłowa skupina Bühnenvolk pokaza jutře, sobotu, hru „Der Sohn“. Tydženi pozdžišo slěduje poslednje předstajenje. Wobě zarjadowani wotmějetej so w Džiwadle na hrodze a započnjetej so w 19.30 hodž.

POLICIJA

■ **Šofer po njezbožu čekny!**
Stona Boršč. K njewšědnemu zasadženju přijědze policija w nocy na štwórtk na awtodróhu A4. Krótko do 4 hodž. dónđe do dispatchernje awtomatiska nuzowa informacija BMWja, kiž je mjez Hornim Wujězdom a Slonej Boršču znjezbožil. Zastojnicy wuhladachu tam na kromje jězdne čětro wobškodženy X5. Šofer pak bě so po wšěm zdaću zhubil. Za nim pytachu samo z helikopterom a psom, ale podarmo. Dotal žanoho zamolwiteho wuslědźić njemóžachu. Škodu trochuja na něhdže 85 000 eurow.

Tež za mjeńšich chcedža něšto měč

Initiativna skupina staršich w Njebjelčicach zaběra so z nowym hrajkanišćom. Tuchwilne je zdžěla dodžeržane a dyrbi so přetwarjeć a ponowić. Plany su wčera předstajili.

Njebjelčicy (JK/SN). Njebjelčanske hrajkanišćo blisko tamnišeje pěstowarnje njeje hižo w najlěpšim stawje. Suwadło, pěkowsky kašćik a tež jedne z dweju kiwkadłow hižo potrebje džěci a wěstotnym žadanjam njewotpowěduja. Staršiska iniciatiwa je tuž zrodžila ideju, hrajkanišćo zaso do porjadka stajić a z naročnymi a nowymi hrajkacymi nastrojemi wuhotowač. Na wčerawšim posedženju gmejnjeke rady předstajachu swoje ideje a zaměry. Wot gmejny trjebaja jeniče techniku podpěru za transport nastrojow, wšitke trěbne džěla chcedža sami wukonjeć.

Jako přenje ma so blidotenisowa plata z hrajkanišća zhubić. Wona je na puću, hdyž chcedža džěci po bliskej skloninje sankowač a na wótrej kromje platy móhli so w najhóřšim padže džěci zranić. Platu chcedža blisko młodžinskeho kluba zaso nastajić a skerje młodžinje přewostajić. Ležownosć sama je poměrnje dobra a skići wjacore lěpšiny za hrajkane přez cyłe lěto. Nowe hrajkanišćo ma tež za mjeńše džěci pod šěsć lětami atraktiwne być. Suwadło wostanje, ale ma so nastupajo wěstosć přetwarjeć. Tež pěkowsky

kašćik dyrbja powjetšić a z nowym pěkowskom napjelnić. Wobě pjerowej kiwkadle matej so technisce přepruwowač a zaso do porjadka stajić. Jako nowej nastrojowej připrawić chcedža hrajkacu wěžu a žerdzowe kiwkadło. Nastroj su starši hižo wupytali a do wirtuelneho hrajkanišća integrowali, štož wčera pokazachu. Za hrajkanišćo trjebaja něšto wjace hač 8 000 eurow, kotrež chcedža přez sponzorow a pjenjezne dary nahromadzić. Ni mo dalšich pjenjez wudadža za hrajkacu wěžu 4 200 eurow a za žerdzowe kiwkadło 2 100 eurow. Wjesnjanosta André Bulank (njestronjan) iniciatiwu wita a přilubi pomoc gmejny při transporće a z techniku za wotkladowanje nastrojow.

W swóych informacijach skedzbní wón hišće raz na konto resp. mailowu adresu iniciatiwy, na kotruž móža so darniwi wobydlerjo wobroćić, kotřiž chcedža projekt podpěrač. Gmejna wšak by sama rady pomhała, ale tuchwilu napjata finančna situacija to njedowola. Likwidne srědky gmejny pokazuja drje su na spočatku lěta dopokaz dobreho stawa, ale kaž Bulank zdžěli, njebudu přichodne měsacy a lěta za gmejnu lochke, ale skerje dale napjate. Zdobom pak wjesnjanosta spokojnje naspomni, zo steji hižo nětko přeni načisk lětušeho hospodarskeho plana gmejny. Tak zahe w Njebjelčicach hišće ženje načisk njemějachu.

Hrajkanišćo blisko Njebjelčanskeje pěstowarnje chce wobydlerka iniciatiwa přetwarjeć a z nowymi nastrojemi wudospolnić. Džěla chcedža starši hłownje sami wukonjeć, gmejna pomha z techniku.
Foto: Jan Kral

N A W Ě Š K I

mějćel: Jurij Šořta

Florian ŠOŘTA

SANITARNA TECHNIKA
TEPJENJA
KLEMPNARSTWO

www.klempner-scholze.de

Młynski puč 8 • 01920 Worklecy • tel. 03 57 96 / 963 55 • faks 9 89 67

Semlnarska 1
02625 Budyšin
tel./faks 035 91 4 14 10

MAMA'S
Damen & Herrenmode
Martina Glücklich

20%
na wšě twory

Wot 1. do 3. februara akciske dny.

BEMOBIL LIFT SYSTEME

darmotne poradžowanje
na městnje, po telefonje a přez widejo

- sydlowe lifty za schody
- rampy
- platformowe lifty
- poolowe lifty
- zběhadla
- wjerchowje lifty
- padorune lifty
- pomoc při stanjenju
- lifty za wań
- sydla za wań
- elektriske mobile

Zazwońće a wučinće sej termin.

0800 600 66 999

wobchod a wustajeřica
Wonkowna Lawska 19, 02625 Budyšin

03591 599 499
03591 599 498

anfrage@bemobil.de
www.bemobil.de

Lubuješ swoju mać bjez toho zo to pytnješ abo čuješ.
Kak hłuboko korjenje tuteje lubosće sahaja,
začuješ hakle we wokomiku poslednjeho rozžohnowanja.

Angelika Hiccyna

rodž. Byrglec
nar. 30.05.1961 zemr. 23.01.2024

W lubosći, džakownosći a wulkej zrudobje
twoja džowka Diana ze swójbu
twoja džowka Betina ze swójbu
twój syn Pětr z Christin
twój syn Christoph ze swójbu
twoja mać Lejna
twój bratr Roland z Iris

Gießen, Hannover, Worklecy, Kleukheim, Chróscicy
a Drježdžany, we wulkim rózku 2024

Pusty wječor je srjedu, 31. januara, wot 16 do 18 hodž. w Radworskej Křižnej cyrkwi. Chowanje a rekwiem budžetej štwórtk, 1. februara, w 15 hodž. w Radworju.

PŘEDŽENAK

PJATK, 26. JANUARA 2024
SERBSKE NOWINY
KÓNCTYDŽENSKA PŘÍLOHA

Lubosćinska stawizna „Mjezy swětomaj“

Ptačokwasny program Serbskeho ludoweho ansambla skići pisane dohlady do kreatiwnych hlóžčkow wumělcow

Hłowna akterka létušeho ptačeho kwasu Božena Bjaršec

Nimo modernych aspektow ma tež folklor w ptačokwasnym programje létsa swoje krute městno. Pisane drasty a wjeselo choreografije skića zajimawu wotměnu.
Fota: SN/Bojan Benić, Maćij Bulank (5)

Bjaršec poboku je nowe wobličo na jewišću ansambla: Ignac Wjesela.

Libreto za program spisa znaty awtor programow Wito Bejmak.

Wosmy raz hižo je so Wito Bejmak létsa pjera jimał a ptačokwasny program Serbskeho ludoweho ansambla spisał. Zaso je jeho načasna tema pohonjowała: Digitalny swět ze wšěmi swojimi móžnosćemi je létsa hlowny aspekt, wokoło kotrehož pleće so stawizna, kajkaž je za ptači kwas typiska. Lubosć je wězo wažny přidawk, ale tež šwita znatych spěwow a lóštnych rejoy, kotřež wuměłcy SLA wuběrnje předstajaja.

Pod nawodom režisera Mariana Bulanka a choreografa Kornela Kolembusa nasta pisana produkcija, kotraž njezabawja jenož ze swojej stawizny, ale wona ma zdžěla charakter rewije. Nještaj to jenož hlownaj akteraj Božena Bjaršec a Ignac Wjesela, kotraž zamóžetaj na swoje wokřewjace wašnje lubosćinsku stawiznu w dwěmaj swětomaj předstajić. Ně, chór, balet a samo orchester su tohorunja do keklije zapřijate.

Zajimawe drje tež je, zo hraje stawizna w dwěmaj swětomaj: w realnym a w digitalnym swěće. Přez wosebite nawoči a z pomocu komputera zadobuwaja so akteroj na jewišću do cyle nowych, zdžěla tež skurilnych situacijow. Wjele wjace pak nochtu na tutym městnje přeradžić. To jedne pak móžu rjec: Skoro dvě hodžiny trajacy kruch so přewšo spěšnje minje a ma tójšto potenciala k sobuspěwanju. ■ Maximilian Gruber

Marian Bulank a Kornel Kolembus staj za režiju a choreografije zamołwitaj.

Fitnessowy center je jedne z třoch hrajnych městnow w kruchu. Tam so častohdy poća.

Hač drje ma lubosć w dwěmaj swětomaj šansu, tole dyrbja sebi přihladowarjo sami wotkrýć.

Po puću we wirtuelnym swěće zetkawaja wosoby krucha tež tón abo tamny idol.

Chór, balet a samo orchester SLA su do keklije na jewišću na zwučene wašnje jako lóštna jednotka splečene.

■ Dalše terminy předstajenjow:

- 27. januara, 19.30 hodž w Radworju
- 28. januara, 16.00 hodž w Bukcach
- 3. februara, 16.00 hodž w Chrósćicach
- 3. februara, 19.30 hodž w Chrósćicach
- 4. februara, 16.00 hodž w Slepom
- 10. februara, 16.00 hodž w Budyšinje
- 10. februara, 19.30 hodž w Budyšinje
- 11. februara, 16.00 hodž w Budyšinje

W Radworju, Chrósćicach a Budyšinje wječorne předstajenja z rejemi. Nimo toho poskićuja tam do a po předstajenju čóplu jěždž.

Wosebje choreografije kruch na lochke wašnje wobohačēja. Balet wobswědčuje z nimi swoju kwalitu.

Diamantny jubilej diamanta serbskeho lajsko-wumětskeho hibanja

„Zjednoćenstwo zahorjenych, narodnje wědomych młodych Serbow“ swjeći 75. róčnicu založenja

25. wulki róžk je Serbam přewšo wažny datum. Na tymle dnju džě swjeći so po cyłej Łužicy ptači kwas. Kak stary tónle natožk je, njehodži so z wěstosću rjec. Serbski kulturny leksikon mjenuje w tym zwisku mjez druhim „podnalětni ritual z předkřesćanskeho časa“, štož woznamjenja, zo zložuje so na nabožnu praksu, kajkuž hižo před (znajmjeńša) lěttysacomaj pěstowachu.

Cyle tak daloko do zařadźenosće dalši, z tymle datumom zwjazany jubilej džě (hišće) njesaha – 1. serbska kulturna brigada pak njebu připadnje dokładnje wčera před 75 lětami založena. Šulerjo a šulerki Serbskeje wyšjeje šule, z kotrehož sta so džensniši Serbski gymnazij Budyšin (SGB), běchu so mjenujcy na ptačokwasnym programje Domowiny wobdžělili. To so jim po słowach Mikławša Krawca „tak wuspěšnje zešlachći“, zo dachu sej młodzi dorostowi spěwarjo runje tele mjeno. W mjenowanej encyklopediji trochu stróžbišo rěka, zo bu „čělesu titul jako čestne mjeno spoččene“, nawjazawši na hibanje „Serbska młodžina“, kotraž we wólnym času „začuwajo nowe narodne wozrodźenje brigadowaše“. Nimo twarskich džělow, kotraž wukonješe, běchu jej přednoški wo stawiznach a kulturje „častodosć z přenim kontaktom k serbskemu kulturnemu namrěwstwu“. Z toho nasta mjez druhim sep „popularnych spěwow w duchu socialneho wuswobodźenja a slowjanskeje wzajomnosće“.

Aktualna wobsadka chóra 1. serbskeje kulturneje brigady, kotraž je před něhdže měsacom tradicionalny adwentny koncert w Budyskej Cyrkwi Marje a Marty wuhotowała. Fota: Maćij Bulank

štwórc lěttotka pozdžišo popuščila njeje.

Nimo patriotizma, kajkiž so w bjezmała kóždej lawdaciji ke kóždemu jubilejce brigady jewi, su so wjacori lawdatorjo a

predewšěm – so wě – recensentki a recensenci tež wumělskim aspektom wěnowali. Najčasćišo jewi so chwalba za „wumělski wukon na wysokim niwowje“, za kotryž so „publikum z dolho trajacym

přikleskom“ džakowaše, zaslužiwiši sej tak někotryžkuli přidawk. Reziměrujcy předstajenje oratorija „Podlěčo“ Korle Awgusta Kocora a Handrija Zejlerja lěta 2017 w Róženće piše Feliks Brojer: „Do-

bra kwalita chóra 1. serbskeje kulturneje brigady pokazowaše so wosebje w džělnych muskich a žónskich chórach. Ženje njeskutkowaše wulki młodžinski chór přemócnny. Móžemy džakowni być za takich spěwarjow. Byrnjež předstajenje nimale dwě hodzinje trało, njeběše wostudě. Z hoberskim přikleskom wupraji publikum swój džak chórej, solistam, orchestrej a wosebje dirigentej Friedemannej Böhme za wulkotnu interpretaciju.“ Chrysta Meškankowa formuluje zjimačo mjenowanu prapremjeru Schwarzeho poetisce: „Sensibelna režija wolóža recipowanje čězkojtej twórbje, kotraž změni klinkotatu lipku do wulkeje zwonohry. Gymnaziasća a orchester su naróčny kruch derje zmištrowali“, tak zo sta so „koncert z duchownje natwarjacym dožiwnjenjom“.

Wjelelětna direktorka SGB Rejza Šěnowa podšmórny wjacerkóć wusahowacy wliw dirigentow-nawodow brigady kaž tež rólu načolnikow poněčim wutworjenych spartow čělesa. Nimale 40lětna skutkowanje Achima Brankačka mjenuje „džělowe žiwjenje čłowjeka“, kotraž je generacije šulerjow formowało. Pod jeho nawodom „wočakowanja na brigadu stupachu, a wustupow bu wjac, hač ma lěto tydženjow“. Bogna Korjenkowa zawjědže po słowach Šěnoweje tradiciju adwentnych koncertow; Romana Görlichowa, bě mysličku takrjec woziwić serbske spěwarske swjedźenje hižo 1992 nastorčiča. Cornelia „Conny“ Wolf zamó so jako nawodnica šulskeho/brigadoweho orchestra „ze swojimi wobdžětanjami spěsnje do wuchow wosebje młódsich zapiskač“: choreografaj Dieter Wendisch a Jan Domaška „zwjedžeštej ze swěru a wutrajnosću přenje hišće njelepe kroki młodych rejarjow do rejarwankeho wobrazu“. Rozžohnujcy so z Friedemannom Böhme stwori wona zwisk mjez narodnym a wumělskim aspektom: „Credo Böhme bě, zo ma kóžda generacija spěwarjow a spěwarkow kulturneje brigady znać naše klasiske spěwne zawostajenstwo: Handrija Zejlerjow a Korle Awgusta Kocorowe oratorije, a tute znajmjeńša jónu we wurězkach abo jednotliwych cyłkach spěwač. Wobhladamy sej programy chóra, je tole zwoprawdžil.“

Džensa woprijima repertoire brigady „ludowu, tak mjenowanu wysoku a popularnu kulturu. Přeswědčiwje prezentuja brigadnicy Kocorowe pěsnje runje tak kaž Jana Pawoła Nagelowe adaptacije folklorneje literatury, hity Beatlesow runje tak kaž sferiske zynki Karla Jenkina, daistiski nonsens runje tak kaž nowu hudźbu“, w nastawku SN składnostnje 70. narodnin rěka. W tym zwisku měto so naspomnić, zo bě a je čěleso kolebka někotrežkuli karjery na polu wumělstwa. Nimo Nagela běchu mjez druhim tež Jan Bulank, Jandytar Hajnk a Pětr Malink z čonom brigady. Hłasy na přikład Sophie Hejduškec, Mileny Wowčerjec a Theje Čórliech, tohorunja bywše sobustawki, su džensa nimale wšědnje w Serbskim rozhłosu slyšeć. A w drje kóždej tudyšej, aktualnje aktiwnej band – wšojedne, kajki stil pěstuje – namaka so instrumentalist a/abó spěwar, kotryž je sej w brigadze přenje hudźbne merity zaslužil.

Wulki wjeršk jubilejneho lěta budže po aktualnym stawje planowanja spočatku junija swjedźenski program ze slědowacym zabawnym wječorom a rejemi w Budyskej „Krónje“. Přeprošeni su aktualni a bywši člonjo kaž tež přeceljo brigady. Nimo toho chědža přichodnje digitalnu wersiju swojceje chroniki spřístupnić, kotraž tuchwilu zestajeja. Sobu najrjeńši dar wšak je sej čěleso hižo wobradžilo: Lětsa ma wuńć CD z nahrawanjom lóni live natočeneho oratorija „Žně“, z kotrymž bě so Friedemann Böhme jako nawoda rozžohnował a zastojnstwo Judith Kubicec přepodał. Z adwentnym koncertom lóni stej dirigenta kaž tež brigada dopokazaloj, zo w zmysle tu mjenowaných gratulantow pokročuja. ■ Bosćan Nawka

Wučer tehdyšeje Serbskeje wyšjeje šule Budyšin Jan Czj bž z přenim nawodom a dirigentom brigady.

Z jeho naslědnikom sta so Achim Brankač, kiž čělesu w běhu nimale štyrjoch lětdžesatkow jasny profil spožiči. Foće: archiw SN

Wot spočatka šulskeho lěta 2023/2024 na čole wumělskeho cyłka Serbskeho gymnazija Budyšin: Judith Kubicec.

Friedemann Böhme wukonješe zastojnstwo bjezmała štwórc lěttotka, zakótwiwiši „serbsku klasiku“ kruće do repertoirea.

W Serbach nastawa džěl kraja wědomosće

Astrocentrum Łužica móhł so wo rozkčew cyłego regiona postarać – perspektiwa za młodych ludźi w domiznje

Sakska ma so stać z krajom wědomosće, wšako hightech-stejnišćo hižo je. Zakłady za to su minjene lěta ze zaměstnjnjom puć rubacych předewzačow kladli. Husto rěči so w medijach wo Silicon Saxony, štož pokazuje na wěsty podžěl z hospodarstwom spleceneje wědomosće. Loni stej so dalšej wulkej předewzaći wědomosće přidružiło. Jedne z njeju je Němski centrum za astrofyziku (DZA), kotryž serbsce oficialnje Astrocentrum Łužica-rěka. Zaběra so z grawitaciskimi žołmami – tež za hospodarske zaměry. Nimo toho spytaja jeho wědomostnicy z pomocu grawitaciskich žołmow wuswětlić zakłady a pozadk swětlišća. Dopóznača z toho pomhaja při wuwijanju nowych technologijow a modernych datowych systemow.

Za swoje zaměry su wědomostnicy DZA w serbskej Hornjeje Łužicy, w Delanach, optimalne wuměnjnja namakali. Loni su dóstali zelenu swěću za swój projekt a lětsa doskónčne přizwolenje njenadneje sumy spěchowanskich srědkow.

Prěnje točenja blisko Konjec su dosć wuspěšne byli. Tam měritej nětko hižo dwaj seismografaj we hlubokosći 180 metrow podzemske zwuki a zwěsćatej samo zemjerženja po wšěm swěće hač do stopjenja 4 Richterowej skale. Doskónčne točenja maja docpěć hlubokosć 250 metrow. Tam chcedza labory zaměstnić, kotraž měrjenja registruja a wuhódnoćeja. Nastać ma něšto wulkotneho tež na dobro ludźi regiona. Tak znajmjeńša so přeco a wšudže powěda.

Zakłady přichoda

Sakske ministerstwo za wědomosć je tu te prócowanja do kampanje SPIN2030

Prěnje točenja wotměchu so njedaloko Konjec. Tam su we hlubokosći 180 metrow seismografy instalowali, kotraž dodawaja wunošne informacije.
Foto: Jan Kral

Na zarjadowanju hromadže z iniciatiwu SPIN2030 w Chrósćicach wobdžělštaj so nimo sakskeho ministra za wědomosć Sebastiana Gemkowa (CDU, srjedza) a wědomostnika a załoženskeho direktora Astrocentruma Łužica prof. Günthera Hasingera (druhi wotprawa) tež Chrósćanski wjesnjanoša Marko Kliman (CDU, nalěwo) a předsyda Domowiny Dawid Statnik (druhi wotlěwa). Serbskaj zastupjerjej witaštaj wulkoprojekt we wobłuku změny strukturow we Łužicy jako wažny impuls do přichoda regiona.

zapřijało. Z njej předstajaja projekty na wysokim technisko-wědomostnym niwowje. Hdyž so projekty kaž DZA w Sakskej zasydleja, je mnoho trěbne: Nimo fachowcow z wysokim kublanjom dalše džělowe mocy za techniske poslužby, ale tež za rjemjeslniske džěla kołowokoło wědomostneho slědženja.

Z tym je tež kublanje wužadane a ma zmištrować nadawk, zo so dosć kompetentnych zajimcow za naročne powołanje wukubla. Wšo to je so njedawno na zarjadowanju w Chrósćicach wobjednało. Diskutuju za blidami, přewodženi wot kompetentnych fachowcow-kmótrow namakachu zajimowani mnohe ideje za to, kak móhł so són wo

wědomostnej Sakskej a k tomu přinošowacej Łužicy zwoprawdźić. Předsyda Domowiny Dawid Statnik, kotryž bě kmótr za temu „Sorbisch? Na klar!“, skedźbni w swojim zječu na to, zo njesměli so serbske rěčne rumy z wědomostnymi projektami wobnjewować abo samo zhubić. Skerje měli nowe projekty być zaklad za wutworjenje dalšich rěčnych rumow. Jemu załoženski direktor DZA prof. Günther Hasinger, kotryž Serbow hižo dlěši čas znaje, přihłosuje pokazujo na to, kak so serbska rěč a kultura do wědomostnej koncepcije zapřijeć hodži. Hižo nětko maja serbsku internetnu stronu a chcedza serbsčinu tež w DZA pěstować. Móžno je, přichodnych fachowcow-wědomostnikow tež dwurěčne abo wjacerečne wukublać a do serbskeje wokoliny integrować.

Fachowcy a wjace

Zdobom je nowy projekt poskitk młodym ludžom, so rozsudźić za naročne powołanje, kotraž móža tež w domiznje wukonjeć. DZA skići za to šansy. Nimalo 50 wšelakich powołanjow budže trěbnych, scyła tysac džělowych městnow

nastawa. Z toho 350 we wědomostnym wobłuku a 650 na polomaj poslužby a technika. Wot sekretarki hač k zamkarnej budu wšitko trjebać. To je z dobom wužadnje za kublansku politiku scyła. Fachowcy njenastanu přez nóc, ale so zaměrnje wukubluja. Za to su wotpo-

Wulke bě wjeselo za wědomostnikow DZA (tule prof. Michèle Heurs a prof. Christian Stegmann w Konjecach), jako su w nowembrje 2022 wubědžowanje dobyli.

wěde kublanišća trěbne. Sakska politika so na to wusměrja a chce wotpowědne talenty spěchować. Je namakać je nadawk kampanje SPIN2030 sakskeho wědomostneho ministerstwa. W kampani maja so pokazać wědomostne směry a tendency wuwija na wědomostnym polu w Sakskej. Wšelake zarjadowanja po cyłej Sakskej zaběraja so na zdžěla zabawne wašnje z předstajenjom wuwija a z tym zwjazanimi šansami. Kaž minister sam rjekny, ma to slučić tomu, młodych fachowcow pak zaso do domizny nawabić abo jim wot wšeho spočatka zaručić, zo změja po wuspěšnym wukublanju džělo w domiznje. Zo so to zadani, pokazuje wabjenje wulkih předewzačow nic jenož we wědomostnym wobłuku. Sakske university a wysoke šule bilancuja w kampani SPIN2030 hromadže z wodzacyimi předewzačami na polu nowych technologijow tuchwilny staw wuwija a hladaja hižo do lěta 2030. Potom budu tak daloko, zo hodža so wobšěrne projekty wuhódnoćić. Wuslědky budu pokazować, kak wuspěšna je změna strukturow wosebje we Łužicy była. Tohodla je a wostanje zajimawe, scěhować wuwice DZA w Delanach, přetož tu so potom woprawdže pokaza, hač jenički wědomostny projekt rozkčew cyłego regiona wuskutkuje. Kaž to wědomostnicy tuchwilu prezentuja, zdawa so to móžne. Hdyž so to poradži, budu w Delanach wšityc z toho profitować. Či jedni změja džělo a wažnu zaběru, tamni budu so angažować w hajenju a pěstowanju serbskeje rěče a kultury. Podpěrować budže jich DZA z idejemi, pjenjezami a rěčnymi rumami. A to derje klinči.

■ Jan Kral

Staraja so wo staršich a přiwuznych čezko schorjenych džěci

Hody lěta 2023 njeběch ze swojej swójbu doma kaž hewak přeco. Njejsym při božodžěscowym štomje w dobrej stwě sedžała. Ale přebywach w Lipsku, w Domje Ronalda McDonalda.

Mój bratr Mato dyrbjše so w centrumje za chorosće wutroby zastarać. Tuž

chcychmy jemu jako swójbja blisko być. Bydlachmy tuž něšto dnjow w Lipsćanskim Domje Ronalda McDonalda. Tute domy su stajnje cyle blisko chorownje, w kotrejž lěkarjo chore džěci lěkuja a hladarjo so wo nje staraja. Bliskosć swójbje wšak proces hojenja schorjenych džěci podpěruje. W Němskej je dotal 23 tajkich

domow, w kotrychž předewšěm starši schorjenych džěci přebywaja.

Hdyž džěco čezko schorje, trjeba nimo najlepšeho medicinskeho zastaranja předewšěm lubosć swojeje swójbje a začuće schowanosće. Husto dyrba so mali pacienća w specialnej klinice daloko wot doma lěkować. Z tuteje přičiny twari a wobhospodarja załožba McDonald za pomoc džěcom tele domy. Běch jara rozbudžena, jako ze swojimi sotrami a z nanom do Lipska jědžechmy. Wšako běchu to moje prěnje hody, kotraž w cuzbje swjećach. Ručez pak smy naše nowe nachwilne „doma“ zeznali, su so wšitke wobmyslenja zhubili. Witachu nas tam jara lubje. Bě to wulki dom z tójšto móžnosćemi sej hrajkac a so zabawjeć. Mějachmy tam hobersku bydlensku kuchnju, w kotrejž starši zhromadnje warjachu a sej mysle a tež starosće wuměnichu. 16 swójbow z nami tam bydleše, někotre pochadźachu z Ruskeje a z Libyskeje. Cyły dom bě hodownje wupyšeny. 24. decembra, patoržicu, smy sej z našim papu na hodownu hru w cyrkwi swj. Tomaša došli, štož běše jara jimace. Wšako tam dorostowi spěwarjo stawneho chóra Thomanerow spěwachu. Po tym bě wobradženje ze serbskim rum-podichom w domje, w kotrymž bydlachmy. Přeni džen hód so wšitke swójbje na zhromadnu swaćinu zeždžechu. My džěci běchmy program nazwučowali.

Za něšto dnjow sym so tam z holcu

spřecelila. To je Marija z Libyskeje, kotraž dyrbi so w uniwersitnej klinice lěkować dać. Wona w domje załožby hižo štyri lěta ze swojim nanom bydlila. Nětko smój jara dobrej přecelce.

Hody su čas mēra a lubosće k blišemu. To sym te dny, kotraž sym w Lipsku přebywala, we wulkej měrje nazhoniła. Přeru sej za wšitke džěci po wšěm swěće, kotraž su kaž Marija a Mato chore, zo bychu so bórze wustrowili a zo smědza doma w kruhu swojeje swójbje być. Na Was, lubi starši, pak mam wulku próstwu. Hdyž chcedza Waše džěci z Wami do McDonald's hić, potom to činće! Přetož předu při kasy spěšnostawranta steja małe domčki, kotraž su lutowarnička. Do nich móžeće pje-

něžny dar tyknýć. Wón so potom za to wužiwa, zo móža swójbje blisko svojich chorych džěci być, kaž my pola mojeho bratra Mata. Za to wulki džak!

■ Hanka Šmitec

Załožba McDonald's twari a wobhospodarja z pjeněžnymi darami domy, kotraž skićeja staršim a přiwuznym čezko schorjenych džěci přebyt.

Hanka Šmitec je loni hody w Lipsku w bliskosći swojeho schorjeneho bratra přebywala. Zdobom je zeznała Mariju z Libyskeje, kotruž w Lipsku hoja.
Foće: Marija Šmitowa

Horu horje, horu dele ...

Sportowa hodžina zašty pjatk běše wulkotna – při najrjeńšim stónčnym zymskim wjedrje sankowachmy při pomniku w Chrósćicach. Cyle kaž w znatym džěćacym spěwje „Horu horje, horu dele, džesać króć, tak to njej wjele ...“ je so hodžina přespěšnje minyła.

Šulerjo 4. lětnika Serbskeje zakładneje šule w Chrósćicach a wučerka Simona Šěnowa

FOTO: SIMONA ŠĚNOWA

„Kóžde lěto wjesele“

Lětsa zas, kaž kóždy raz swjećimy na šuli ptači kwas.
Njewjesta Paula a nawožen Leon so hotujetaj a z brašku Gregorom pilnje zwučujetaj.
Tež dalša cyta ptačina, wšojedne hač zbliska abo zdaloka, přihotuje wulki serbski kwas, zo změja wšitcy njezapomnity čas.
Tuž słuša tež k přihotam, zo jako braška hosći wopytam.
Tohodla so zašty pjatk na puć podach a přeprošenja pilnje wudžělach.
Kóžda rjadownja nětko wě, zo 26. januara swjećimy.
Tež Wyša šula „Korle Awgusta Kocora“ přeprošenje do sportoweje hale přijima.
Samo měšćanosta mje wobdžiwa, a přeprošenje jeho zwjesela.

wučerka Sabina Salowscyna

FOTO: SABINA SALOWSCYNA

Stražu wohnjoweje wobory wopytali

Loni w decembru podachmy so my, šulerki a šulerjo Radworskeje zakładneje šule, zhromadnje z našej wučerku knjenju Kleditschowej do Budyšina. Wobhladachmy sej tam stražu wohnjoweje wobory, kotruž nam wobornik knjez Kolca předstaji. Rozkładže nam swoje nadawki cyle dokładnje, prjed hač smědzachmy tež sami raz do wobornych jězdźidłow zalěžć! To bě wulke wjeselo! Wučomnicy nam tež hišće pokazachu, kak woheń hašeja. Po tym smědzachmy so tohorunja wuspytać. Wšěm je so to radžiło, a na zbožo njeje so nichtó zranit. To je to najwažniše, nic wěrnó? šuler 4. lětnika, Janek Měrcink

Měnjenja někotrych šulerjow:

Paul: Mi je so hašenje wohenja najlěpje lubito!

Serafina: Knjez Kolca je nam jězdźidła pokazat a rozkładt, za čo so dokładnje wužiwa. To běše wulkotne!

Milena: Hašenje wohenja běše moje najrjeńše dožiwenje!

Józef: Najrjeńše běše, zo sym raz we woprawdžitosći widžať, kak so wobornik po žerdži k jězdźidłam dele sunje!

Martha: Mi je so najlěpje lubito, zo smy w jězdźidłach wohnjoweje wobory sedžeć směli a zo smy maćki woheń hašeli.

FOTO: MILENA KLEDITSCHOWA

Hódančko

Pomhaj ptačkomaj picu namakać!

